

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HOÁ HÀ NỘI

KHOA VĂN HÓA HỌC

**TÁC ĐỘNG CỦA GIÁO LÝ, CÁC NGUYÊN TẮC VỀ MÔI TRƯỜNG
CỦA CÔNG GIÁO ĐỐI VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN TẠI GIÁO XỨ**

THẠCH BÍCH - BÍCH HÒA - THANH OAI - HÀ NỘI

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP ĐẠI HỌC

Sinh viên thực hiện: Vũ Thu Trang

Người hướng dẫn khoa học: Gv: Nguyễn Tiến Dũng

HÀ NỘI - 2015

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được rất nhiều sự quan tâm, giúp đỡ và động viên. Vì vậy, tôi xin gửi lời cảm ơn đến những người đã dõi theo và sát cánh bên tôi, giúp tôi hoàn thành đề tài của mình.

Đầu tiên, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới Giảng viên Nguyễn Tiến Dũng, giảng viên khoa Văn hóa học, trường Đại học Văn hóa Hà Nội. Thầy là người trực tiếp tư vấn và hướng dẫn cho tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin gửi lời cảm ơn đến tất cả các thầy cô trong khoa Văn hóa học, trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi có kiến thức và bảo ban giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập cho đến ngày hôm nay.

Xin cảm ơn toàn thể các giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình nghiên cứu, điều tra xã hội học cũng như tìm kiếm tài liệu có liên quan đến đề tài.

Xin cảm ơn gia đình và bạn bè đã luôn theo sát, ủng hộ cho tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành đề tài.

Xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 26 tháng 04 năm 2015

Sinh viên

Vũ Thu Trang

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN

DANH MỤC BẢNG, BIỂU

MỞ ĐẦU 1

Chương 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ CÔNG GIÁO, VẤN ĐỀ MÔI TRƯỜNG VÀ VÀI NÉT VỀ GIÁO XỨ THẠCH BÍCH..... 18

1.1. Lý luận chung về công giáo 18

1.1.1. Khái quát về sự ra đời của Công giáo..... 18

1.1.2. Hệ thống giáo lý, giáo luật, tổ chức của đạo công giáo..... 20

1.1.3. Hệ thống tổ chức của giáo hội Công giáo..... 22

1.2. Vài nét về vấn đề môi trường hiện nay 23

1.2.1. Khái niệm môi trường và môi trường tự nhiên..... 23

1.2.2. Các vấn đề môi trường trong khu vực và trên toàn cầu..... 23

1.2.3. Ảnh hưởng của môi trường đến con người..... 28

1.3. Khái quát về giáo xứ Thạch Bích 30

1.3.1. Khái niệm về Giáo dân, Giáo xứ 30

1.3.2. Lịch sử hình thành Giáo xứ Thạch Bích..... 30

Tiểu kết..... 33

Chương 2: THỰC TRẠNG VỀ VẤN ĐỀ MÔI TRƯỜNG CỦA GIÁO XỨ THẠCH BÍCH – BÍCH HÒA – THANH OAI – HÀ NỘI DƯỚI TÁC ĐỘNG CỦA GIÁO LÝ VÀ CÁC NGUYÊN TẮC VỀ MÔI TRƯỜNG CỦA CÔNG GIÁO..... 34

2.1. Vấn đề môi trường của giáo xứ Thạch Bích dưới góc độ tiếp cận của giáo lý và các nguyên tắc về môi trường của công giáo..... 34

2.1.1. Vấn đề môi trường trong giáo lý và các nguyên tắc của Công giáo..... 34

2.1.2. Nhận thức của giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích thông qua các hoạt động tôn giáo về môi trường..... 53

2.1.3. Thực trạng - ý thức bảo vệ môi trường của giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích 59

2.2. Sự ảnh hưởng của giáo lý và các nguyên tắc về môi trường của công giáo đối với giáo xứ Thạch Bích	66
2.2.1. Thuận lợi.....	66
2.2.2.Hạn chế	68
Tiểu kết.....	69
Chương 3: GIẢI PHÁP PHÁT HUY ẢNH HƯỞNG TÍCH CỰC CỦA CÁC HOẠT ĐỘNG CÔNG GIÁO ĐẾN VIỆC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG.....	74
3.1. Phương hướng phát huy ảnh hưởng tích cực của công giáo đến bảo vệ môi trường tự nhiên	74
3.1.1. Phòng chống ô nhiễm	74
3.1.2. Quản lý và quy hoạch môi trường	75
3.1.3. Tăng cường biện pháp hỗ trợ.....	75
3.2. Những giải pháp đề ra để nâng cao chất lượng bảo vệ môi trường trong hoạt động công giáo	76
3.2.1. Truyền thông môi trường thông qua các hoạt động sinh hoạt Công giáo.....	76
3.2.2. Một số biện pháp truyền thông, tuyên truyền cụ thể	78
3.3. Định hướng của nhà nước về vấn đề bảo vệ môi trường và sinh hoạt công giáo	81
3.3.1. Luật bảo vệ môi trường (năm 2005).....	81
3.3.2. Tuyên ngôn RIO về môi trường và phát triển (3 – 14/6/1992)	82
Tiểu kết.....	88
KẾT LUẬN.....	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	93
PHỤ LỤC.....	94

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Môi trường rất cần thiết cho cuộc sống của mỗi con người. Nhân loại đang đứng trước nguy cơ biến đổi khí hậu, gây hậu quả nghiêm trọng tới tương lai và sự tồn vong của Trái Đất. Môi trường cung cấp môi trường sống, các điều kiện sống như không khí, ăn, mặc, ở... Dù là ai, làm gì hay thậm chí loài nào? Thì đều phải sống dựa vào môi trường. Vậy mà trong vài thập kỷ trở lại đây, cụm từ “hiệu ứng nhà kính” đã dần trở nên quen thuộc với nhân loại thông qua những phương tiện thông tin đại chúng. Điều đáng nói là dù biết trước hiểm họa khôn lường đang ngày một lớn nhưng vẫn chưa có bất kỳ biện pháp nào khả quan nào để khắc phục tình trạng này.

Trong bối cảnh môi trường tự nhiên đang bị ô nhiễm nghiêm trọng thì một trong những phương pháp lựa chọn tiếp cận đó là dựa vào lòng tin tôn giáo để giáo dục, nâng cao ý thức người dân trong việc bảo vệ môi trường sống. Từ những hoạt động nhỏ bé ở cộng đồng, nếu như triển khai có hiệu quả thì sẽ nhân rộng và đem lại hiệu quả lớn cho xã hội. Nếu những chế tài, luật pháp, biện pháp tuyên truyền chưa hoặc không thể đi sâu vào từng người dân thì lòng tin tôn giáo, lòng tin vào tâm linh, vào Thiên chúa có vai trò quan trọng trong việc nâng cao nhận thức của người dân trên địa bàn Công giáo. Bên cạnh đó, để phát triển bền vững thì cần có một chương trình hành động thống nhất và bổ sung hỗ trợ cho nhau trong quá trình triển khai, ví dụ trên thế giới có nhiều tôn giáo khác nhau thay vì hành động riêng lẻ từng tôn giáo thì ta triển khai song song các biện pháp cho từng tôn giáo để đạt được hiệu quả tích cực nhất.

Công giáo là tôn giáo có hệ thống giáo lý, giáo phái, giáo hội, giáo điều đầy đủ, khoa học và chặt chẽ. Để nghiên cứu và tìm hiểu đầy đủ về toàn bộ một tôn giáo cụ thể thì cần một công trình được đầu tư công phu và tỉ mỉ, và điều đó

nằm ngoài khả năng và năng lực của một sinh viên đại học năm thứ tư, đang trong quá trình tập nghiên cứu khoa học. Với phạm vi của một Khóa luận tốt nghiệp đại học, chúng tôi tiến hành nghiên cứu một phần của Công giáo, đó là giáo lý, các nguyên tắc về môi trường trong kinh thánh và các bài thông điệp về môi trường mà các đức Hồng y đã phát biểu và thuyết giảng cho các giáo dân.

Vì vậy, để đóng góp cho mục tiêu nâng cao hiệu quả bảo vệ môi trường, vấn đề bảo vệ môi trường dưới cái nhìn Công giáo là đề tài mới, cần được triển khai để làm sáng rõ một số vấn đề và đưa ra hướng đi mới trong việc tuyên truyền, giáo dục cộng đồng xã hội nói chung và cộng đồng Công giáo nói riêng.

Hiện nay, trong kinh thánh có rất nhiều các bí tích đề cập đến môi trường tự nhiên, tuy không đề cập đến trực tiếp và còn nhiều chỗ có thể khiến người đọc hiểu nhầm về mối quan hệ giữa con người với việc cai quản và chế ngự thiên nhiên. Bằng cách này hay cách khác, các đức Hồng y trên thế giới hay các giám mục... thông qua các bài thuyết trình của mình đã thuyết giảng cho giáo dân trên khắp nơi trên thế giới hiểu đúng về vấn đề ứng xử với môi trường tự nhiên dưới cái nhìn Công giáo. Tuy nhiên, vẫn còn rất nhiều nơi chưa tiếp cận vấn đề đúng với ý nghĩa của nó. Đề tài này mong muốn phân tích và đi sâu vào các vấn đề môi trường, tìm hiểu có hay không sự quan tâm của các giáo dân đến môi trường và họ hiểu như thế nào về vấn đề môi trường được đề cập trong kinh thánh và các bài phát biểu về môi trường của các giám mục và các đức hồng y đáng kính, điển hình là thông qua 10 điều răn về môi trường của giám mục Gampalo Crepaldi - Thư ký hội đồng Giáo hoàng về công lý và hòa bình, rút ra từ bản tóm lược học thuyết xã hội của giáo hội Công giáo.

Thế giới ngày càng phát triển, mọi con người, mọi đất nước đều chạy theo vòng xoay của kinh tế, các khu công nghiệp mọc lên ngày càng nhiều,

tạo điều kiện nâng cao đời sống của nhân dân. Tuy nhiên, khi các khu công nghiệp hình thành và phát triển người ta chỉ chú ý vào các vấn đề kinh tế mà quên đi, hoặc làm ngơ trước những biểu hiện môi trường ngày càng xấu đi, Việt Nam cũng không nằm ngoài quy luật vận động khắc nghiệt đó. Trước tình trạng đó, để thay đổi được nhận thức và thái độ cũng như hành vi của con người với môi trường, theo quan niệm của Công giáo thì con người được ban cho thiên nhiên, của cải vật chất phải biết chế ngự nó, nhưng bên cạnh đó cần bảo vệ và phát triển nó. Trong các cộng đồng tôn giáo nói chung và Công giáo nói riêng, các chức sắc tôn giáo là những người có vai trò hết sức quan trọng, có nhiều ảnh hưởng đến nhận thức, thái độ, hành vi đối với tín đồ tôn giáo. Cũng như các tôn giáo khác công giáo luôn đề cao các hoạt động từ thiện, giáo dục, bảo vệ môi trường...

Chủ đề mà Khóa luận hướng tới đó là tìm hiểu sự thay đổi về môi trường tại địa phương theo Công giáo, và ở đó đã và đang triển khai các dự án và khu công nghiệp. Và phạm vi không gian được chúng tôi lựa chọn là giáo xứ Thạch Bích, một khu vực ven đô và đang được tích cực đầu tư các dự án công nghiệp trong những năm gần đây.

Giáo xứ Thạch Bích (Kẻ Nhoi) tại xã Bích Hòa, huyện Thanh Oai, Hà Nội là một trong những giáo xứ toàn tòng lớn tại Hà Nội, có lịch sử hình thành lâu đời và có đóng góp lớn cho quá trình xây dựng đạo Công giáo tại Việt Nam. Bên cạnh đó, giáo xứ Thạch Bích tọa lạc ở địa phương có khu công nghiệp lớn là khu công nghiệp Bắc Thanh Oai. Khi có sự xuất hiện của khu công nghiệp thì ít nhiều vấn đề môi trường tại địa phương sẽ có thay đổi, và khu công nghiệp Bắc Thanh Oai có tác động đến môi trường sống của giáo dân giáo xứ Thạch Bích. Triển khai thực hiện đề tài này, một trong những mục tiêu mà chúng tôi hướng đến là tìm hiểu về giáo lý và các nguyên tắc của đạo công giáo có đề cập đến môi trường. Trên cơ sở đó nhằm xem xét xem

những tín đồ của đạo Công giáo thì các giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích có được tiếp cận đến và hiểu các vấn đề về môi trường trong đạo công giáo hay không? Đồng thời, đề tài tìm hiểu thái độ, nhận thức, hành vi của giáo dân thông qua hệ thống giáo lý, các nguyên tắc về môi trường của tôn giáo mình. Từ đó có thể rút ra nhận xét, và các giải pháp nhằm nâng cao nhận thức người dân, đồng thời từng bước tìm hiểu và nâng cao thái độ bảo vệ môi trường của giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích thông qua các hoạt động tôn giáo tại nơi giáo dân sinh sống.

Trên cơ sở nghiên cứu sẽ có thể đưa ra một bức tranh chung về môi trường tại nơi có khu công nghiệp và thái độ, nhận thức và hành vi của cộng đồng giáo dân chịu ảnh hưởng của các giáo lý và các nguyên tắc của Công giáo. Cung cấp cái nhìn tổng thể về lịch sử, tự nhiên, quá trình hình thành của khu vực nghiên cứu, cung cấp thêm kiến thức cho các giáo dân nơi khảo sát về môi trường. Từ đó rút ra được sự hiểu biết xem người dân công giáo hiểu như thế nào về môi trường sống thông qua hệ thống giáo lý, các nguyên tắc tôn giáo của họ.

Từ những lý do trên tôi đã lựa chọn đề tài “TÁC ĐỘNG CỦA GIÁO LÝ, CÁC NGUYÊN TẮC VỀ MÔI TRƯỜNG CỦA CÔNG GIÁO ĐỐI VỚI MÔI TRƯỜNG TỰ NHIÊN TẠI GIÁO XỨ THẠCH BÍCH – BÍCH HÒA – THANH OAI – HÀ NỘI”

2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU

Đề tài có liên quan đến 2 vấn đề lớn hiện đang rất được quan tâm hiện nay là tôn giáo và môi trường, chính vì vậy số lượng tác phẩm viết về 2 chủ đề này là khá phong phú. Về Công giáo đã được đề cập đến từ nhiều góc độ khác nhau như: “*Tìm hiểu giáo luật về hôn nhân gia đình*” của linh mục Anphong Nguyễn Công Vinh, hay đề tài về “*Lương tâm Công giáo và công*

bằng xã hội” của nhóm trí thức công giáo Sài Gòn, Nam Sơn 1963. Hay cuốn giáo lý hiện đại viết riêng cho giới trẻ là “*youcat-YOUTH CATECHISM*” được chuyển từ YOUCAT bản tiếng pháp của nhà xuất bản Du Cerf, Paris sang tiếng việt do linh mục Antôn Nguyễn Mạng Đồng. Nhưng chưa thực sự có công trình nghiên cứu nào đi sâu vào việc tìm hiểu ảnh hưởng của công giáo đến môi trường một cách hoàn chỉnh và khoa học.

Tác phẩm viết chuyên về môi trường thì có thể không kể hết vì đây là vấn đề rất “nóng” thời gian gần đây, chỉ xin đơn cử một tác phẩm có liên quan đến đề tài nghiên cứu là về môi trường và kinh tế nổi tiếng là “*Môi trường và con đường phát triển*” (NXB Công an Nhân dân Hà Nội) do PGS.TS Nguyễn Đắc Hy viết, tác phẩm đề cập đến việc trong quá trình phát triển con người đã nhận thức được một cách “thấm thía” hậu quả chính từ trong sự phát triển là ô nhiễm môi trường, suy thoái môi trường và các tai biến môi trường. Tác phẩm tuy ra đời muộn so với những gì con người đã gây ra với môi trường như ở Việt Nam nhưng công trình của PGS. TS Nguyễn Đắc Hy đã góp tiếng nói cho sự thức tỉnh cộng đồng đó là cần có một ứng xử văn minh khoa học đối với môi trường sống xung quanh ta nói riêng và môi trường Trái Đất nói chung.

Có một công trình đặc biệt, có đề cập đến rất nhiều vấn đề từ văn hóa, xã hội, kinh tế, và môi trường dưới cái nhìn của Công giáo, đó là cuốn sách “*Tóm lược học thuyết xã hội của Giáo hội Công giáo*”. Với việc đề cập một phần ý nghĩa là đóng góp phần sự thật của mình để trả lời cho vấn đề: con người chiếm vị trí nào trong thiên nhiên và trong xã hội con người, một vấn đề mà các nền văn minh và văn hoá đang phải đối mặt khi chúng biểu hiện cho sự khôn ngoan của con người, mục đích của con người trong thiên nhiên và xã hội là gì? Tác phẩm có đề cập đến rằng mọi việc đang diễn ra trên trái đất này đều đang liên quan đến các anh chị em giáo

dân (cách nói trong tác phẩm) vì thế tài liệu này giúp anh chị em giáo dân hiểu rõ hơn rằng mình cần làm gì trong xã hội ngày nay để cùng các tôn giáo khác đóng góp vào sự tiến bộ của con người. Tác phẩm là nền tảng để rút ra 10 điều răn về môi trường, là cơ sở để mọi giáo dân hiểu đúng đắn về hệ thống học thuyết của Công giáo và quan trọng là dựa vào lòng tin tôn giáo để sống có thái độ đúng đắn với môi trường, coi bảo vệ môi trường là một điều căn bản đối với Đạo, là một phần của sự phụng thờ Chúa. Sở dĩ phải có sự tóm lược từ tác phẩm *“tóm lược học thuyết xã hội của Giáo hội Công giáo”* mới ra được 10 điều răn về môi trường này là vì tác phẩm còn mang dấu ấn triết lý sâu xa nhiều, có thể nhiều giáo dân còn chưa thực sự hiểu rõ, thậm chí hiểu đúng về những gì tác phẩm đề cập đến, mà việc bảo vệ môi trường sống đang ngày càng cấp thiết với nhân loại. Nhận thấy nếu con người dựa vào đức tin tôn giáo thì đó là một niềm tin tuyệt đối, con người ta sẽ dựa vào đó mà thực hiện một cách chân thành và cố gắng nhất, cũng bởi 10 điều răn này mới được Giám mục Giampaolo Crepaldi-thư ký hội đồng tòa thánh về công lý và hòa bình đã rút ra từ bản *“tóm lược học thuyết xã hội của Giáo hội Công giáo”* đưa ra. Giới chức sắc Công giáo ở những nước phát triển đi tiên phong trong vấn đề này, và 10 điều răn về môi trường được dịch sang tiếng Việt bởi Đan Quang Tâm đã trở thành một trong những nội dung chính trong các buổi thuyết giảng của các vị chủ chăn Công giáo tại Việt Nam, Hồng y Phạm Minh Mẫn đã có Lá thư mục tử Tổng giáo phận TP Hồ Chí Minh, trong đó nhấn mạnh nguyên tắc cơ bản của người Kitô hữu trong vấn đề này như sau: “Môi trường thiên nhiên là quà tặng của Đấng Tạo Hóa và là tài nguyên thiên nhiên dành cho hết mọi người. Quà tặng và tài nguyên thiên nhiên này được dành cho tất cả mọi người, chứ không chỉ dành riêng cho một ai hoặc một thiểu số nào, cũng không chỉ dành riêng cho thế hệ hiện tại mà còn cho cả thế hệ tương lai. Do đó, mọi người đều có trách nhiệm và nghĩa vụ phải tôn trọng, gìn giữ và

bảo vệ môi trường sống của mình và cũng là của mọi người trong cộng đồng dân tộc cùng thế giới hôm nay”^[1] Có thể thấy vấn đề môi trường đang rất được Công giáo quan tâm và tìm cách thay đổi, giáo dục giáo dân có thái độ tốt hơn trong việc nhận thức môi trường sống xung quanh.

Một tác phẩm khác cũng đề cập sâu sắc đến vấn đề môi trường dưới góc nhìn của Công giáo đó là cuốn tài liệu tập huấn “*Nâng cao nhận thức và hành động bảo vệ môi trường cho cộng đồng Thiên chúa giáo*”, tài liệu do Trung tâm Phát triển Xã hội và Môi trường Vùng (CERSED) nay là Viện nghiên cứu Tư Vấn và Phát triển thực hiện, công trình được hình thành từ nền tảng là 10 điều răn về môi trường của Công giáo, đi vào nghiên cứu sự thay đổi về môi trường, và thái độ của giáo dân tại các giáo xứ được khảo sát để từ đó hình thành nên một cuốn tài liệu vừa cung cấp cho giáo dân các thông tin về môi trường tự nhiên cũng như xã hội, vừa nhân rộng phạm vi hiểu biết về 10 điều răn về môi trường đến các giáo dân, đưa ra các biện pháp để bảo vệ môi trường bằng chính lòng tin tôn giáo.

Các tác phẩm trên chỉ đề cập đến một phần Công giáo hoặc môi trường mà chưa thực sự đi vào tìm hiểu cách nhận thức của giáo dân vào việc bảo vệ và đối xử với môi trường, nên chưa thể khẳng định được sự “hợp tác” với niềm tin tôn giáo trong việc bảo vệ môi trường, hơn nữa với một đất nước còn đang phát triển, coi phát triển kinh tế là ưu tiên hàng đầu thì ngay từ bây giờ việc có thái độ đúng đắn để không tàn phá môi trường xung quanh là rất cần thiết.

3. MỤC ĐÍCH VÀ NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

3.1. Mục đích nghiên cứu đề tài

Mong muốn phân tích và đưa ra những vấn đề đang được đặt ra về môi trường thông qua cái nhìn về Công giáo từ đó đi sâu nghiên cứu về sự ảnh hưởng của các giáo lý công giáo, giáo luật, các nguyên tắc của công giáo đến

nhận thức của các giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích, tìm hiểu những tác động của khu công nghiệp Bắc Thanh Oai có ảnh hưởng tích cực và tiêu cực gì đến môi trường sống của giáo dân. Bên cạnh đó đề tài mong muốn đánh giá ý thức của giáo dân đối với môi trường sống xung quanh, giáo dân có sự hiểu như thế nào về những vấn đề môi trường được đề cập đến trong giáo lý, giáo luật, các nguyên tắc của Công giáo. Từ đó đưa ra những nhận xét, đánh giá về thực trạng của vấn đề để tìm ra những giải pháp thiết thực nhất để giải quyết những vấn đề tiêu cực còn gặp phải và bảo vệ cũng như phát huy những giá trị hữu ích mà cộng đồng giáo dân đã làm được.

3.2.Nhiệm vụ nghiên cứu

- Hệ thống hóa những vấn đề lý luận có liên quan đến vấn đề nghiên cứu của đề tài.
- Mô tả thực trạng, phân tích, đánh giá thực trạng các vấn đề nghiên cứu.
- Đề xuất các biện pháp, giải pháp, khuyến nghị, ý kiến.

4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

- *Đối tượng nghiên cứu*: Đối tượng nghiên cứu của đề tài là tác động của giáo lý, giáo luật, các nguyên tắc về môi trường của Công giáo đối với giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích. Cụ thể là tìm hiểu giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích có nhận thức như thế nào về môi trường, có hay không ý thức bảo vệ môi trường thông qua sinh hoạt tôn giáo của giáo dân, bên cạnh đó là tìm hiểu thực trạng của sự ảnh hưởng của khu công nghiệp Bắc Thanh Oai đến môi trường sống của giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích. Lý do chọn giáo xứ Thạch Bích là đối tượng nghiên cứu vì đây là một giáo xứ có vị trí tiếp giáp gần Hà Nội, là giáo xứ toàn tòng, có nhiều các hoạt động phục vụ đóng góp cho sự phát triển của công giáo Việt Nam, là một giáo xứ có thành tích trong

mọi hoạt động của Công giáo, người dân có trình độ khá cao, có lòng tin tôn giáo, và đặc biệt là có sự thay đổi môi trường sống từ thuần nông sang bán công nghiệp từ khi có sự xuất hiện của khu công nghiệp Bắc Thanh Oai.

- *Phạm vi nghiên cứu:*

+ Về không gian: Vấn đề môi trường tự nhiên tại giáo xứ Thạch Bích thông qua giáo lý, giáo luật, các nguyên tắc trong Công giáo.

+ Về thời gian: nghiên cứu về tác động của giáo lý, giáo luật và các nguyên tắc về môi trường của Công giáo tại giáo xứ Thạch Bích từ khi có khu công nghiệp đến nay.

5. PHƯƠNG PHÁP LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp luận: Khóa luận được thực hiện dựa trên cơ sở được vận dụng những nguyên lý, lý luận của chủ nghĩa Mac-lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm của Đảng về tôn giáo và mối quan hệ giữa dân tộc và tôn giáo. Phương pháp luận chung là phương pháp nghiên cứu duy vật lịch sử, duy vật biện chứng của chủ nghĩa Mác – Lênin nhằm phân tích, đánh giá những giá trị liên quan đến vấn đề môi trường trong giáo lý hay các nguyên tắc về môi trường của công giáo, tác động như thế nào đến giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích.

Kết hợp với các phương pháp thực tiễn như:

- **Phương pháp nghiên cứu liên ngành:** văn hóa học với dân tộc học và xã hội học được vận dụng để nghiên cứu những ảnh hưởng giáo lý, giáo luật, các nguyên tắc về môi trường đề khu giáo xứ Thạch Bích - nơi có tác động của khu công nghiệp Bắc Thanh Oai

- **Phương pháp nghiên cứu điền dã dân tộc học:** quan sát, tham dự, nghiên cứu thực địa khu vực giáo xứ Thạch Bích, nhằm thu thập các thông tin liên quan cho đề tài bằng các biện pháp: chụp ảnh, quay phim, phỏng vấn, tham dự.

- **Phương pháp định tính, định lượng xã hội học:** định lượng là điều tra thực nghiệm có hệ thống về các hiện tượng quan sát được qua số liệu thống kê, toán học hoặc số hoặc kỹ thuật vi tính để tính ra phần trăm các câu hỏi có trong phiếu điều tra của đề tài. Định tính là đặt câu hỏi rộng, thường được sử dụng để đạt được sự hiểu biết tốt hơn về những thứ như chủ đích (từ phản ứng bài phát biểu của người được nghiên cứu) và ý nghĩa (tại sao) người / nhóm nói một cái gì đó và ý nghĩa của chúng đối với họ là gì?

- **Phương pháp mô tả, so sánh, phân tích, thống kê của văn bản học** và logic, lịch sử để thu thập và xử lý thông tin: tư liệu thu thập được thông qua việc nghiên cứu lý thuyết, thư tịch, tài liệu và phỏng vấn trực tiếp về giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích – Hà Nội. Phân tích nhằm làm rõ các vấn đề từ nhiều góc độ, tổng hợp và khái quát vấn đề giúp tác giả dễ dàng nắm bắt thông tin.

6. Ý NGHĨA THỰC TIỄN CỦA KHÓA LUẬN

Đề tài nhằm mục tiêu nghiên cứu vấn đề môi trường dưới cái nhìn Công giáo và tác động của khu công nghiệp bắc Thanh Oai đến môi trường sống của giáo dân giáo xứ Thạch Bích. Đề xuất và đưa ra các phương án, giải pháp nâng cao hiệu quả bảo vệ môi trường trong cộng đồng giáo dân tại giáo xứ Thạch Bích để từ đó là cơ hội và tiền đề mở rộng trong cả giáo hội Công giáo, hay cả các tôn giáo khác.

Cụ thể là:

Thu thập, hệ thống hóa, phân tích và xử lý các số liệu điều tra, nghiên cứu. Đánh giá công cuộc bảo vệ môi trường và ý thức của các giáo dân đối với môi trường sống. Xây dựng và đề xuất các phương án hiệu quả cho mô hình bảo vệ môi trường thông qua các giáo lý của Công giáo. Cung cấp thông tin cho các cơ quan có trách nhiệm với môi trường và các giáo dân trong khu vực nghiên cứu.

Đóng góp của Khóa luận về mặt lý luận: tạo cơ sở khoa học có thể áp dụng được cho việc nghiên cứu vấn đề công giáo với môi trường tự nhiên, góp phần cung cấp thêm tài liệu và thông tin về khu vực nghiên cứu.

Đóng góp về mặt thực tiễn: cung cấp cái nhìn tổng thể về lịch sử, tự nhiên, quá trình hình thành của khu vực nghiên cứu, cung cấp thêm kiến thức cho các giáo dân nơi khảo sát về môi trường.

7. BỐ CỤC CỦA KHÓA LUẬN

Chương 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ CÔNG GIÁO, VẤN ĐỀ MÔI TRƯỜNG VÀ VÀI NÉT VỀ GIÁO XỨ THẠCH BÍCH

Chương 2: THỰC TRẠNG VỀ VẤN ĐỀ MÔI TRƯỜNG CỦA GIÁO XỨ THẠCH BÍCH – BÍCH HÒA – THANH OAI – HÀ NỘI DƯỚI TÁC ĐỘNG CỦA GIÁO LÝ VÀ CÁC NGUYÊN TẮC VỀ MÔI TRƯỜNG CỦA CÔNG GIÁO

Chương 3: GIẢI PHÁP PHÁT HUY ẢNH HƯỞNG TÍCH CỰC CỦA CÁC HOẠT ĐỘNG CÔNG GIÁO ĐẾN VIỆC BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Đình Hòe và Đặng Đình Long (2012) *tài liệu tập huấn “nâng cao nhận thức và hành vi bảo vệ môi trường cho cộng đồng công giáo tại Việt Nam”*. Liên Hiệp Các Hội Khoa Học và Kỹ Thuật Việt Nam
2. Nguyễn Đình Hòe (2008), *một số mô hình xã hội hóa bảo vệ môi trường. Sổ tay quản lý môi trường tỉnh Khánh Hòa*, Tạp chí Du lịch Việt Nam số 3/2008 ISSN – 0868 – 2755
3. Nguyễn Đình Hoè (5/2009), Bài giảng: *Xã hội hoá mô hình BVMT*, NXB Khoa học và kỹ thuật, Hà Nội 2010
4. Gm. Nguyễn Thái Hợp (2010), *Một cái nhìn về giáo huấn xã hội Công giáo*, Nxb Phương đông
5. Cung Kim Tiến (2004), *Từ điển các nền văn minh tôn giáo*, NXB Văn hóa Thông tin
6. Phan Tấn Thành (2006), *dẫn nhập vào giáo huấn xã hội của giáo hội*. Học Viện Đa Minh
7. Nguyễn Trường Tộ, *con người và di thảo*, (1988), Nxb T.p HCM
8. Ủy ban bác ái xã hội thuộc Hội Đồng Giám Mục Việt Nam (2006), *Tóm lược học thuyết xã hội xã hội của giáo hội công giáo*, NXB Tôn giáo
9. Hội đồng Giám Mục Việt Nam (2007), *Bộ giáo luật 1983* NXB tôn giáo
10. Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam, Viện Nghiên Cứu Tôn giáo (2014), *Nghiên cứu Tôn giáo*.
11. Bộ tài nguyên và môi trường (2009), *tài liệu kỹ thuật hướng dẫn lồng ghép mối liên hệ đói nghèo-môi trường trong kế hoạch phát triển*.

12. Kinh thánh Cựu ước (2013), NXB Tôn giáo
13. Kinh thánh Tân ước (2013), NXB Tôn giáo
14. Hội đồng Giám Mục Việt Nam (2010), *giáo lý công giáo*, NXB Tôn giáo
15. <http://www.giaoxugiaohovietnam.com/HaNoi/01-Giao-Phan-HaNoi-ThachBich.htm>
16. <http://thuvienphapluat.vn/archive/Luat-bao-ve-moi-truong-2014-vb238636.aspx>
17. <http://ubdkcgvn.org.vn/vi/van-hoa-nghe-thuat/2012/07/81E206CF/giao-hoi-cong-giao-voi-van-de-moi-truong/>
18. <http://www.catholic.org.tw/vntaiwan/y2vienam/vietin36.htm>